

תת"ע 2546/05/19 - מדינת ישראל נגד דן שובה דן שובה

בית המשפט לתעבורה מחוז מרכז פתח תקוה

תת"ע 2546-05-19 מדינת ישראל נ' דן שובה
בפני כבוד השופטת בכירה אטליא וישקין

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דן שובה דן שובה

הנאשמים

הכרעת דין

להלן נימוקי הכרעת הדין:

הנאשם אשר בפניו מואשם כי ביום 28.10.18 בשעה 13:25 נהג ברכבו ברחוב סוקולוב בפתח תקוה, וכשהתקרב למעבר החציה לא איפשר להולך רגל שחצה את המעבר להשלים את החציה בבטחה.

זאת בניגוד לתקנה 67(א) לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961.

פרשת התביעה

ע"ת 1 האני גאנם

שוטר תנועה, השוטר ערך את הדו"ח (ת/1).

לדברי השוטר, בהיותו בפינת הרחוב החל לחצות את רחוב סוקולוב ממערב למזרח וכשהגיע לקו השלישי מתוך שישה של מעבר החציה, הנאשם שנסע ברחוב מצפון לדרום לא נתן לו להשלים את החצייה, נעצר על מעבר החציה וכמעט דרס אותו.

השוטר הסביר לנאשם את מהות העבירה ורשם לו דו"ח.

בחקירתו הנגדית ציין השוטר כי איננו זוכר את האירוע, איננו זוכר היכן היה טרם החל לחצות, איננו זוכר אם היו עימו שוטרים נוספים, איננו זוכר מי היה איתו.

פרשת ההגנה

עדות הנאשם:

הנאשם מספר כי נסע ברחוב כאשר ברכבו נוסעת בשם עדנה לבנדה. בכוונתם היה להגיע לביתה, מאחר שלא הכיר את הדרך נסע לאט. כשהתקרב לצומת שאל את הנוסעת באם לפנות שמאלה או להמשיך ישר הנוסעת הורתה להמשיך ישר.

כאשר התקרב למעבר החציה, השוטר פרץ לכביש. משבלם, ניגש אליו השוטר ואמר לו "כמעט דרסת אותי", לדבריו הבחין בשוטר יורד לכביש כאשר היה עם רכבו באמצע מעבר חציה.

בחקירתו הנגדית ציין כי ראה את השוטר יוצא מחצר בית מצד ימין והולך על המדרכה, ולאחר מכן הבחין בשוטר נוסף אשר הסתתר מאחורי הגדר חיה של הבית ויוצא משם.

כן ציין כי עצר מיוזמתו כדי לא לפגוע בשוטר אשר הלך בריצה מהירה לכביש כאשר הוא כבר היה על מעבר החציה.

עדת הגנה עדנה לבנדה

לדבריה, נסעה ברכב עם הנאשם לכיוון ביתה. בהגיעם לצומת, הנאשם שאל אם להמשיך ישר או שמאלה והיא אמרה לו להמשיך ישר, כאשר מעבר החציה היה לגמרי פנוי. כשהחל לנסוע, לפתע השוטר יצא מצד ימין, חבט על מכסה המנוע ואמר לו "אתה מודע לכך שעוד רגע היית דורס שוטר?" הם המתינו במקום כחצי שעה לדו"ח ובזמן הזה הבחינו שכל רגע יוצא שוטר מהשיחים של הבית ההוא, לדבריה חוץ מהשוטר שרשם את הדו"ח היו 2 שוטרים נוספים.

בחקירתה הנגדית ציינה כי הייתה מרוכזת בנסיעה ובמה שקורה בכביש וכי הגדר ממנה יצא השוטר נמצאת במרחק 2 מ' מהכביש.

טענות הצדדים

טענת המאשימה:

המאשימה בסיכומיה ביקשה להרשיע את הנאשם, לדבריה, עדותו של השוטר הייתה קוהרנטית, השוטר חזר על האמור בנסיבות הדוח שם פורט כיצד השוטר הלך במעבר החציה מימינו של הנאשם כאשר הנאשם לא נתן לו זכות קדימה במעבר חציה. היה על הנאשם לשים לב כי השוטר עובר במעבר החציה ואמירותיו כי השוטר קופץ למעבר החציה מעידות כי היה עליו לאפשר להולך הרגל להשלים החציה בבטחה דבר שלא עשה.

טענת ההגנה:

הנאשם ביקש שיזכהו מאשמה, השוטר לאורך כל עדותו ציין כי "אני לא זוכר, היה לי מקרה אחר" השוטר לא די"ק בעדותו, לא זכר כמה שוטרים היו שם, לא זכר שיצא מאחורי השיחים, לא זכר הרבה דברים.

דין

מעיון בראיות התביעה ניתן לראות כי לא הוכחו יסודות העבירה.

קיים הבדל בין סעיף 67 (א) בו הואשם הנאשם הקובע: **"נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, והולכי רגל חוצים במעבר, יאפשר להם להשלים את החציה בבטחה ואם יש צורך בכך יעצור את רכבו לשם כך"**, לבין סעיף 67(א1), הקובע כי: **"נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, יאט את רכבו אם הולך רגל עומד על המדרכה בסמוך למעבר החציה ואם ניכר שבכוונתו של הולך הרגל לחצות את הכביש, ייתן לו זכות קדימה"**.

ע"פ הסעיף בו הואשם הנאשם יש להוכיח כי בהתקרב הנאשם למעבר החציה, כבר החלה החציה של השוטר.

השוטר טען כי בהיותו על הקו השלישי עצר הנאשם בפתחו של המעבר ולמעשה ולשאלת ביהמ"ש דייק ואמר כי רכב הנאשם, עמד על אמצע הפס ואף הדגים בשרטוט.

מאידך, לא העיד על חקירת בלמים, שלל מגע בינו לבין הרכב ואף לא טען כי נאלץ לסגת לאחור כדי למנוע מגע.

למעשה לא הייתה עדות ברורה במה הופרעה חצייתו בבטחה של השוטר.

עניין זה לא נשמט מזיכרונו של העד אלא מלכתחילה לא תואר בנסיבות הדו"ח.

השוטר בעדותו ציין כי אינו זוכר את האירוע והקריא מת/1.

בחקירתו הנגדית, הודה השוטר כי אינו זוכר את האירוע, איננו זוכר היכן היה טרם החל לחצות, איננו זוכר אם היו עימו שוטרים נוספים, איננו זוכר מי היה איתו.

ואף חזר וציין כי היו לו מקרה דומה לנסיבות בו היה לבד על מעבר ר החציה.

נתתי דעתי לגרסאות הצדדים מזה ומזה ואני קובעת כי התעורר בי ספק אשר לביצוע העבירה .

השוטר הודה כי אינו זוכר את המקרה ואינו יכול לומר היכן היה בטרם החל לחצות. קיימת חשיבות לתיעוד מיקום עמידת השוטר. כאשר השוטר אינו זוכר את המקרה ואינו יכול לאשר בוודאות את מקום עמידתו הוא נוטל מבית המשפט את היכולת להעביר את עדותו תחת שבט הביקורת- די באמור כדי לזכות את הנאשם מחמת הספק.

לכך יש להוסיף את עניין הימצאותם של שוטרים נוספים בזירת האירוע.

בפסיקה, הובעה לא אחת העמדה כי העובדה ששוטרים שהיו עדים לאירוע, ולא הובאו לעדות מהווה מחדל חקירה אשר עלול לעורר חשש ממשי לפגיעה בזכות הנאשם להתגונן.

כפי שנאמר מפי כב' הש' רענן בן יוסף בעפ"ת (ת"א) 43875-12-10 ירון שקופ נ' מדינת ישראל, כי **"כלל הוא,**

לדעתי, שכל שוטר שהוא עד לעברה חייב לתעד אותה. תרצה התביעה - תצרף אותו כעד תביעה; לא תרצה - לא תצרף אותו. אך הוא חייב לרשום דוח, ולו דוח האומר שלא ראה דבר. העובדה ששני שוטרים עדים לביצוע עברה ורק אחד רשם דוח, לעולם יש בה פגיעה מהותית ביכולתו של נאשם להתגונן. ... על אף האמירות הקובעות שניתן להסתפק בראיה מספקת, היא מתאימה לנסיבות שהיא מתאימה להן. לא לסיטואציות - כך לדעתי - בעיקר לסיטואציות, של עדות מול עדות כמו במקרה שלפנינו".

כלומר, כאשר קיים עד פוטנציאלי נוסף היכול לשפוך אור בעדותו על נסיבות המקרה באופן התומך בגרסת המאשימה או בגרסת הנאשם. ההחלטה לא לציין פרטי עד זה עלולה לפגוע ביכולת הנאשם לבסס גרסה התומכת בחפותו וזאת בין משום שהיה בכוח גרסתו של אותו עד לתמוך בגרסת הנאשם ובין משום שהיה בה כדי לתמוך בעמדת התביעה אך עימות גרסה זו עם גרסתו של העד האחר הייתה עשויה לחשוף חולשה בגרסת התביעה שהייתה עשויה לסייע להגנת הנאשם. כך או כך, ההחלטה לא לרשום עד זה כאחד מעדי התביעה ולמנוע מן הנאשם את האפשרות לחקור עד זה פוגעת ביכולתו של הנאשם להתגונן.

כאשר לפנינו עדות עד יחידה, יש לבדוק עדות זו בקריטריונים מחמירים יותר, וכאשר העד היחיד אשר העיד בפניי הינו אף האדם אשר בגופו נעברה העבירה, יש לבחון עדות זו בצורה מחמירה אף יותר.

כפי שנקבע בפס"ד שקופ הנ"ל, פגיעה ממשית של אי הבאת עד תביעה נכונה בעיקר למצב שבו ישנה עדות אל מול עדות.

לא כל מחדל חקירתי של אי הבאת שוטרים נוספים לעדות יוביל בהכרח לזיכוי של הנאשם.

כב' השופט מלצר ב בע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל, קבע:

"המסלול 'הטבעי' להתמודדות עם מחדלי חקירה, כפי שעולה מפסקי הדין של בית משפט זה, הוא באמצעות הצבת ה-'אין', לצד ה-'יש', כלומר: הערכת משקלה ההיפותטי של הראיה שלא נאספה, לעומת מכלול הראיות הקיים ... כאשר מגיע בית המשפט למסקנה כי חרף הראיות שנאספו, ואשר מצביעות לכאורה על אשמת הנאשם, קיימת עדיין אפשרות כי הראיה שלא נאספה היתה מעלה ספק סביר באשמתו - או אז הדין הוא שיש להורות על זיכוי מחמת הספק... המסלול המותווה על ידי כאן יש בו הדגשים נוספים: לשיטתי, השאלה המכרעת איננה האם יש בכוחה של הראיה שלא נאספה כדי להקים ספק סביר באשמתו של המערער, אלא האם עוצמת המחדל שבאי-אסיפת חמור עד כדי כך שניתן לומר שנתקפחה זכותו החוקתית של המערער למשפט הוגן כדי כך שיש הצדקה לזיכוי (זהו פן נוסף של ה-'הגנה מן הצדק'). ודוק: מסלול זה איננו בבחינת 'יש מאין' תרתי משמע, וכבר מצאנו מקרים שבהם הלכו בו הערכאות המבררות .. אוסיף כי לעת הזו אינני רואה לנכון להציב גבולות מוגדרים ביחס למצבים, אשר יבססו טענה של קיפוח הזכות להליך הוגן מחמת מחדלי חקירה, והדברים יתבררו בעתיד בפסיקותיו של בית משפט זה. יחד עם זאת אדגיש כי ראוי שנלך בנתיב זה רק במקרים חריגים ונדירים, כאשר ברור שמדובר במצבים, שבהם לא ניתן כמעט בשום דרך להצדיק את אופן התנהלותן של רשויות החקירה. לצורך ההכרעה בערעור שבפנינו, די איפוא לקבוע את הדברים הבאים: כאשר המשטרה חוקרת תלונה נגד אדם, וכאשר מתוכננה ומבירורה של התלונה מסתבר כי ההכרעה בבית המשפט תתבסס על 'גירסה מול גירסה', וכאשר נמצא כי ישנם עדים ישירים לאירוע -

המשטרה חייבת לחקור את העדים הנ"ל, כל עוד הדבר איננו כרוך במאמץ בלתי סביר. הימנעות מזימונם ומחקירתם של עדים בנסיבות אלה עלולה לעלות כדי מחדל חקירתי של ממש, המקפח את זכותו של הנאשם למשפט הוגן, ובכך להצדיק את זיכוי מן האישום הרלבנטי."

לפיכך במקרה שבו אין לנו אלא את גרסתו של הנאשם מחד ואת גרסתו של השוטר מאידך. והראיות הנוספות, שניתן היה בנקל להשיגן, היו מסייעות להפריך את גרסת השוטר או לאששה, הדבר מביא לפגיעה כזאת שלא ניתן לרפאה אלא באמצעות זיכוי ולו מחמת הספק.

קל וחומר כאשר במקרה זה אף קיימת עדותו נוספת התומכת בעדות הנאשם.

לא מצאתי כי הסתירות בגרסתו של הנאשם לעומת גרסתה של עדת ההגנה עליהן הצביעה ב"כ המאשימה, הינם בעניינים מהותיים היוורדים לשורשו של העניין.

לאחר ששמעתי את העדויות, נותר ספק בלבי האם אכן השוטר החל בחציית הכביש טרם הגיע הנאשם למעבר החצייה. מעדות הנאשם וכן מעדות עדת ההגנה, עולה כי היו שוטרים נוספים במקום והשוטר אשר העיד מטעם התביעה לא שלל את הדבר. דבר עולה כדי פגם מובנה לפגיעה בהגנת הנאשם ובתוך כך יצירת ספק בדבר האשמה המיוחסת.

כפי דבריו של כב' השופט בן יוסף בעפ"ת 34653-04-13 בר נ' מ"י:

"הנני סובר שיש חשיבות לעניין גם מבחינה חינוכית. התראותי שוב ושוב שבסיטואציה, בעיקר בסיטואציה של עדות מול עדות, כאשר יש עד נוסף שהלה לרשום דו"ח אפילו לא ראה, גם אם לא יצורך כעד תביעה, הינו דבר שחובה לעשות, לא הועילו.

צריך אפוא לחנך את השוטרים שינהגו כמצוותו של בית המשפט העליון כבר עם קום המדינה. חוסר ברישום של שוטרים שצריכים לרשום את שהם רואים או שומעים בעניין פעוט של ברירת משפט מביא אותם ללמוד שאין חובה לרשום כל חובה בחקירה או באירוע גם בעניינים חשובים יותר, כבדים יותר והעלמת עין בעין מהצורך לקיים חקירה ראויה ולהסתפק בראייה מספקת שלעולם איננה מספקת בנסיבות כבמקרה שלנו, עלול להביא לעיוותי דין שמהם יש להזהר..."

במקרה שבפניי, חסרונה של עדות השוטרים הנוספים שהיו בזירה הינה מכרעת בתיק זה, בפרט לאור דברי הנאשם ועדת ההגנה שהן השוטר אשר עצר את הנאשם והן השוטרים הנוספים שהיו במקום, שהו באותו מקום ויצאו לכיוון הכביש מאותה נקודה.

מדובר במבחן מהותי ולא טכני, ואין להגיע למסקנה גורפת כי כל אימת שלא נרשם מזכר על ידי שוטר נוסף שהיה בשטח, או שלא הובא עד תביעה להעיד יהיה בכך משום פגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להתגונן. יש לבחון האם בנסיבותיו המיוחדות של האירוע, ישב באי הבאת העד או באי רישום המזכר פוטנציאל ממשי לפגיעה בהגנתו של הנאשם, או שדי בראיות שהובאו בפני בית המשפט כדי להביא להכרעה ברורה בשאלת אשמתו של הנאשם.

במקרה הנוכחי, כאשר בפניי עדותו הנאשם ועדת ההגנה לפי השוטר התפרץ לכביש לאחר שהנאשם כבר הגיע עם רכבו אל מעבר החצייה ומנגד השוטר מציין כי איננו זוכר את האירוע מלבד הרשום בדו"ח, ועל כן היה בעדותם של השוטרים הנוספים כדי להפריך או לאשש את עדות הנאשם.

בנסיבות אלה, יש להניח לנאשם ליהנות מהספק ואניח לטובתו כי יש באי זימונו של השוטרים הנוספים. משום פגיעה ממשית בהגנתו.

אשר על כן, הריני מזכה את הנאשם מחמת הספק מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. .

ניתנה היום, ז' תמוז תש"פ, 29 יוני 2020, בהעדר הצדדים